

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (kinevezések; pestmegyei határozat Hunyady Mátyás királynak állítandó emlék ügyében; takarékpénztár; művészeti és gazdasági egyesület; különféle: eperjesi és bajai hírek; tözsér 's iparügy; figyelemre méltó idő joslát; 's a t.) Spanyolország (előkészületek Madridban zavargások ellen; A. Marrast Barcelonában elfogatva; Espana csakugyan megületett; 's a t.) Anglia (hivatalos jelentése a királyné férjhez menetének; 's a t.) Franciaország (Bérenger még is elfogadja a párséget; 's a t.) Olaszország (a pápa titkos tanácsi beszéde; 's a t.) Törökország. Hollandia. Oroszország. Gabnaár. —

Magyar és Erdély ország.

Ő es. 's kir. felsége Eggenberger József pesti százados-polgár és könyvárost szalagos nagy arany polgári érdempénzzel méltóztatott kegy. megajándékozni; a' temesi kam. igazgatóságánál Albrecht János halála által ürességbe jött valóságos ülnöki hivatalra Mattyasovszky Imrét, ugyanazon igazgatóság ideigleni ülnökét; a' nevezett ülnök előléptetése által megürült 5dik ideigl. ülnökségre pedig Czollner Ferenczet, 's az ujonnan alkotott 6dik ideigl. ülnökségre Freund Xaver Ferenczet, az említett igazgatóság eddigi jegyzőjét (actuariust) méltóztatott kegyelmesen kinevezni.

A' m. k. udv. kamra a' keblebeli számvivőségénél Langer János halála által megürült utolsó számvívői tisztségre Minasz Möricez ingrossistát, 's az így megürült utolsó ingrossistaságra Eberling Antal járulnokot, ennek helyébe utolsó járulnokká Feticch Antal díjatlan gyakornokot; továbbá a' keblebeli lajstromzó-hivatalban, Ernst Leopoldnak lajstromzóvá, 's Nessel Károlynak al-lajstromzóvá lett legfelsőbb kinevezetése következtében segédeké Schneider Simeont és Lassu Istvánt, registránsokká Hossinger József és Veidinger Ferencz irnokokat; irnokokká Szédelyi Lajos és Remenár György járulnokokat; végre járulnokokká Schevits Mózes és Schumbensa József gyakornokokat alkalmazá.

Mínthogy e' folyó hónap 15dikén délelőtti 10 órakor tartandó pestmegyei takarékpénztári közgyűlésen csupán az új intézet szerkezete, pénztárnokának, ellenőrének és irnokának megválasztása felett tartatik tanácskozás, ott csak a' részvényes urak és asszonyságok, melly utóbbiaknak számára külön ülések fognak rendeltetni, jelenhetnek meg, valamint azok is, kik azon ülés előtt kívánják részvényeiket aláírni.

6623. T. ns Pest megyének 1839dik évi nov. 13kán Pesten tartott közgyűlésében Simoncsics János másod-alispán, Földváry Gábor, gr. Ráday Gedeon, Fáy András, Szemere Pál és Kubinyi Ferencz tb., Pólya József orvostanár, Nagy István és Nyáry Pál főjegyző és Egressy Sámuel főügyvéd urak jelentvén: hogy a' nemzeti előhaladást legbiztosabb úton eszközölő művészet iránt viseltető hajlamoktól vezéreltetve a' honi szobrászat pártolására oly módon alakultak társasággá, miszerint legelső magyar szobrász Ferenczy István úr által hazai fehér márványból a' haza elhunyt érdemes fiainak 's nagy embereinek, 's azok közt legelőször is Hunyady Matyásnak, a' nagy királynak szándékoznak Pest vagy Buda köz téren emléket állíttatni 's az e' tárgyban általok kiadott felszólítást bemutató (l. a' mai Társalkodót) tervök 's általában a' szobrászat pártolására az egybegyűlt Rendeket megkérték, határozatott: „Ezen megye Rendei semmit, mi a' Haza szebb létre juttatását célozza, pártolni 's magok ügyének tekinteni soha el nem mulasztván, a' jelentés-tévő társaságnak ez alkalommal felolvasott felszólításából kitesző tervét magokévé tették, 's azt pártolásuk alá vevén, nemcsak pénztárokban engedtek helyet a' Társaság, tbiro' Fáy András úr által kezelendő, pénzeinek 's közgyűlési termökben a' társaság nagygyűlésének, hanem a' bemutatott jelentést az ország valamennyi törvényhatósággal közleni, egyszerűnind országgyűlési követeiknek utasításul adatni rendelték: hogy Hazánk derék művészenek Ferenczy István urnak a' nemzeti Museum mellé a' szobrászati 's általában véve a' képező művészeti osztály felügyelő-jévé, részire határozandó tiszteletdíj melletti kinevezetését hozzák indítványba, hasonló végre az ország többi törvényhatóságai is körlevelek által ezen gyűlésből felszólíttatandván.“ Kiad a' Nyáry Pál főjegyző.

(Figyelemre méltó időjósolt.) Egy öreg kertész, ki az időjósolásban csalhatlansági híre kapott lakhelyén, ez évre 's a' jövőre következőket jósol: karácson előtt jobbadán száraz idő fog uralkodni, tetemes hideg nélkül; havazni addig nem igen, vagy csakhamar ismét el fog olvadni a' hó. Januárban szinte igen mérsékelt lesz a' hideg, elannyira, hogy jeget látni ritkaságnak leend, 's azért azok, kik sok pénzzel bírnak 's hűsítő tárgyakat nem nélkülözhetnek, iparkodjanak idején jeget gyűjteni szükségükre. Egyébiránt januárban vége is szakad a' télnek, 's február oly meleg leend, hogy első felében már ibolyák fognak virítani. Martzius meleg aprílnak foglalandja el helyét, april pedig májusét, 's a' széna-kaszálás már május első felében végrez fog mehetni. Mindennemű gabna pedig oly bő termés adand, minőre az egyiptusi hétbő év óta senki nem emlékezik; bor, gyümölcs 'st. eff. oly dusan fog jutalmazni, hogy az 1840ik év legaldottabb leend az egész 19ik században. Egyébiránt a' takarás minden termékre nézve egy hónappal hamarabb fog végrez menni, mint közönségesen történni szokott. (Meglátjuk.) P. Z. —

A' pesti művészeti egyesület igazgató választmányának f. e. dec. 7dikén tartott ülésében határozatott: I. Az aláírott részvények f. e. december 12dikétől kezdve Grimm Vince egyesületi pénztárnoknál beletettethetők. II. 1840diké januárius 3kán délelőtti 10 órakor a' nemzeti casino teremben egyesületi nagygyűlést tartatik, 's a' t. cz. részvényesek ezzel megjelenésre hivatalosan kéretnek. Költ Pesten, dec. 3kán 1839. Szalay László egyesületi titoknok.

A' Gazdasági Tudósítások idei 4dik (sor szerint IX.) füzeté megjelent 's tartalma következő: Ért e k e z é s e k: XX. Fasorok és fátiltetvények hasznai (Czindery László.) XXI. Mesterséges rétekről (Pongrácz Tivador) XXII. Új módja a' gabonatarásnak; egy könyvmatu táblával

(közli K. L.) XXIII. A' marha-bentartásról vagy nyári istállóztatásról (Pohl Károl). XXIV. Gyapjuro (Löhner után Jávory) XXV. A' sarju vagy fattyu-dohányról (Nagy Ignác) XXVI. A' földmívelés különféle módjáról (denglázi Vittman Antal „Landwirthschaftliche Heft“ után) XXVII. Központi gazdasági tanító-intézetéről (szakácsi Csorba József) XXVIII. Nézetek a' mezőgazdaság állapotjáról Franciaországban (Moniteur de la propriété.) Ért esítő. 61. Az egyesület gyarapodása. 62. Örökalapítványok. 63. Országos szőlőiskola. 64. Mezei naptár. 65. Honi állapotunk ismertetése a' külfölddel. 66. Gyümölcsfa-nevelés. 67. Gyapjukezelés. Nem hivatalos. 68. Hont vármegye éjszaki része. (Gyürky Antal) 69. A' fekélyi nyüvek rögtöni elhajtásáról (Rosenmann Pál, bajai főorvos.) Vegyes tárgyak: 70. Lépfene szarvasmarhában. 71. Juhelletes. 72. Gyapjumosás. 73. Mint képeződik a' magtalan gyümölcs. 74. Must és borkezelés. 75. Mint akadályozhatni meg a' bor virágosodását. Gazdasági literatura: 76. a) Honi elmeszülemények. 77. b) Külföldiek 's a t. — Terjedelme e' füzetnek tíz ívnyi 158 lap, mi egyik fő oka, hogy megjelenése ennyire késett. Midőn tehát ezidei (összesen 32 ívnyi) folyamatunkat befejezve, a' t. közönségnek átadni szerencsénk van, köszönetünket nyilatkoztatván azon czimteljes hazafiaknak, kik azt becses közleményekkel mint munkatársak, és szíves 's engedékeny pártolásukkal mint olvasók 's előfizetőséggyűjtők segítni méltóztatottak, tisztelettel jelentjük, hogy a' jövő évi folyamra, melly szinte mint eddigelé időhöz nem szabott füzetekben az előfizetők számához képest (4—6) fog megjelenni 's terjedelmére szinte számához képest mintegy 24—40 ívnyi lesz, 2. p. ftjával inntova mindenütt előfizethetni. Ebbeli szíves közremunkálással jelesen következő czimteljes hazafiak kéretnek: Bartosságh József tbiro' ur (Baranyában), Czajlik Aloiz táblabíró 's ügyész ur (Biharban), Czindery László somogy megyei első alispán 's gazd. egyesületi alelnök ur (ki mult évben önként vala szíves ebbeli segélyét ajánlani.) Fábán Gábor tbiro' ur (Aradban); Farkas Károly nógrádmegyei főügyész ur; Ghyecz Ignác tbiro' 's jószágigazgató ur (Komáromban); Gyürky Antal hontmegyei aljegyző ur; Haczell Márton urod. tiszartó ur, (Abaujban); Horváth Dénes urod. fő számvizsgáló ur (Szathmárban); Huszár Ferencz komárommegyei főszolgabíró ur; Jankó István táblab. 's urod. ügyész ur (Győrben); Kacsokics Dénes tbiro' 's ügyvéd ur (Nógrádban); Keblovsky Lajos ügyvéd ur, (Gömörben); Kölesy Vince urod. tisz ur, (Baranyában); Ifj. Mariassy József tbiro' ur, (Gömörben); Muhoray András jász-kun-kerületi jegyző ur; Nagy József ügyvéd ur, (Hontban); Otcoska Ignác urod. tisz ur, (Vasban); Rosenmann Pál bajai főorvos ur, (Bácsban); Sermány János urod. tisz ur (Pestben); Szendrey Ignác urod. felügyelő ur (Szathmárban); Tanárky Gyula jószág-igazg. titoknok ur, (Vasban 's egyebütt); Thaly Antal tbiro' 's urod. ügyész ur, (Nyitraban); Tóth István urod. számvevő ur, (Komáromban); Tóth József urod. tisz ur, (Bácsban); Tóth Mihály jószágkormányászeki járuló ur, (fm. Esterházy hg majoratusában); Török János jószágigazgatósi ülnök ur, (Vasban); Vagner József tbiro' 's jószágigazgató ur, (Trencsenyben); Varga Lajos tbiro' 's urad. ügyész ur (Fejérben); Vermes Illés tbiro' 's urod. fő ügyész ur (Veszprémben); Wargha István kisdedovó képező-intézeti igazgató ur (Tolnában); Zomborcsévics Vince szabadkai főorvos ur (Bácsban). Pesten előfizethetni a' h. gazdasági egyesület titoknoki hivatalában (Zöldfa utca 373 sz. a.) és Eggenberger József ur és fia könykereskedésében ferencziek piacán. Ki legalább 5 példányra küldend előfizetést a' szerkesztőséghez, egy ingyen példánnyal fog megtiszteltetni. Ezek folytában nem hallgathatjuk el, miképen m. Károlyi Lajos és Batthyány Kázmér grókok rohonczi gazdaképező intézetének igazgatósága legközelebb azon megbecsülhetlen 's igaz hazafi kebelből eredett határozatát nyilatkoztatá, miszerint gazdaságtudományi közleményit „Rohonczi közlemények“ czime alatt időről időre a' Gazdasági Tudósításokba lesz szíves közre tenni, melly hazafi ajánlataért a' t. igazgatóságnak halás köszönetet nyilványítván a' szerkesztőség, ez új folyamatot annál kecsesetűbb reményvel ajánlja a' t. közönség pártolásába. Költ Pesten dec. 9. 1839. Kacsokics Lajos s. k. gazdaság egyesületi titoknok mint szerkesztő.

Baja, dec. 3kán: A' bajai négyesület, irányra szerint városunk kórháza javára jövő év január 7kén az oroszlan ezimű vendégfogadó teremében sorvonatos táncmulatságot fog tartani, mellyre a' városi és környékbeli dízes 's az emberiséget méltánylani szerető közönséget szívesen meghija. Bemenetdíj egy sorlappal 30 krajczár, külön sorslap 10 krajczár pengő. A' tisztelt egyesület, működését kiterjesztendő, mult october 17dikén tartott ülésében széplelkű buzgóságuk és jótékony jellemük fogva „egyesületi tiszteleti tagjaivá“ nevezék ki: Allaga szül. Fazékas Emma assz. Bácsán, Antunovics szül. R. dl Borbála assz. Almáson, Bogó szül. Karácsonyi Johanna assz. Szent-Ivánon, Németszeghy szül. Vermes Julianna assz. 's Vojnic szül. Vojnic Ludovika assz. Szabadkán, Sztrilics szül. Radán Mária assz. Zomborban, Spech szül. Rákóczy Karolina assz. Kalocsán, Rezsny Emilia kisassz. Facséron, Baján pedig Pallermán szül. Radán Borbála assz. 's Hüld Nina, Mészáros Thirza és Paukovics Ida kisasszonyokat azon reményben, hogy ez általa tett kedves megtiszteltetést bizodalommal elfogadva a' szenvedő emberiség nevében kezdett szép ezéu vállalatot ezután is buzgón pártolni 's az intézet szent célait előmozdítani szíveskednek. Nem lehet nem említni legforróbb háláérzelem nélkül Kocsay János bács-keresztúri görög kath. lelkesnek azon nagybecsű jótéteményét, mellynel fogva számos csupán öntudatában ismert adakozásin kívül a' bajai „Remete szent

Pál kórintézet pénztárába 250 v. forintot küldeni szives volt, mert a' ritka erényű férfinak a' kórházi felügyelőség a' szenvedő emberiség ne' ében hosszú s' minden boldogsággal páros életfolyamat kíván — azon ohajás mellett, vajha szerény tetteit díszboglározatni engedné! Ez azon ritka férfi, kit kegy. fejelmünk jeles tulajdoniál fogva püspöki polezra ennemi kívánt ezelőtt; azt azonban más — benső sugalmában — méltóbbra 's általa kijelöltre kérte átruházatni 's a' kegyes koronás fő a' korunkban szinte hallatlan kérelmet nagy díszben teljesíté is.

Az agarász társaság alaprendszabályi következtében f. dec. 2kán a' társasági agaraszat megtörtént. Mind az idő kellemessége, mind a' multság érdekes volta szám s tagot gyűjte Üllőre, mely gyűléspon-tul jelöltetett ki. Ez alkalomra két díszes ezüst billikom voltajánva, az első a' társaságtól illy körülírással: „Az öt évre összeállott agarász tár-saság a' legjobb agárnak, Üllőn karácson havában 1839'4; a' 2dikát mint már e' lapokban is említettett, gr. Ráday Gedeon adta, illy felírással: „A' második helyet kivívott agárnak, G. R. G. Üllőn karácson havában.” Hét-főn 9 órakor indult a' társaság sz. Lőrinczi pusztára, mely Majerffy Fe-rencez ur ismeretes szivességének 's minden honi vállalat meleg pártfogó-jának megegyeztéből 's engedelméből tüzetett ki agarász-térül; kiíránt, kü-lönösen a' hely kedvező fekvése, 's a' nyulak számos volta miatt újabban is lekötelezettnek érzi magát a' társaság. 12 agár jelentetett be pályázó-nak, mellyek sors által páronként összeillesztetvén, 's a' felállított mód-szerint pórászról kettesivel eresztetvén a' nyúl utá, végre a' billikomok-kerfi futásra két agár maradt fel. A' társaság-adta billikomot gr. Ráday Gedeonnak, Beniczky Adolf ur által nevezett, Fordíts agara, a' má-sodikat pedig Schajer Sándor ur Szikra agara, a' novemberi Billikom nyertesek kapták el. Ezen már magában is igen kellemes és férfias időtöl-tést, mellynek valódiságát a' társaságnak naponként több érdemes tag-gal szaporodása eléggé tanusítja, cs. k. hadnagy Jedlinszky Sándor ur nevelni kívánván, a' legserényebb agarász paripa jutalmaztatásaul, meg-határozott tétel 's azon kikötés mellett, hogy ur lovasok futtassanak, egy igen becses értékű e' ezéla készítettett tajtékpipát ajánlott, mellyért őt agarász paripa állván ki az előleg kijelölt térre nyertes lón Ráday Gedeon gr. Laura pej kanczája, lovagolta b. Forray Iván, a' 2dik ló, mely a' tétösszeséget kapta, volt Kandó József ur fekete paripája Zefir, a' tulaj-donos által lovagolva. Az egész társaság legnagyobb meglepüléssel vált el 's már előre örvendve a' jövő évi február 19kén tartandó agaraszatnak, mely alkalomra e' társaság részről a' legjobb agárnak, egy még nagyobb értékű billikom rendeltetett, a' 2dik helyet kivívónak pedig Komáromy György és Schajer Sándor urak szivességéből egy hasonlóképp becses bil-likom fog nyújtatni. Ugyanekkor a' társaság részről a' legszebb és leg-nemesebb futó agár birtokosa egy e' ezéla metszetett tajtékpipával fog jutalmaztatni. Valamint a' most nyert két billikom,ugy az 1840ki februárban elnyeretendőknék is készítője Girgl Aloiz pesti polg. ezüstműves, ki ügyességének és szorgalmának ez uttal nem csekély jelét bizonyította be. Sz. Lőrincz pusztá közelebbisége miatt, megjelenési helyül ez uttal jövő fe-bruariusban Vecsés helység választatott, hol is a' kényelmes ellátásról a' társaság elnöke gondoskodni fog.

Eperjesen nov. 26kán tartá a' helybeli kerületi evang. collegium, ns Sáros megye, 's városunk számos tisztjei jelenlétben azon halotti tiszteletet, mellyel az volt ügynevezett extramoenialis inspectora 's egyik legnagyobb jól-tevője, néhai Szirmay János ur emlékének halásan tartozott. Egy harmo-niás karének után rector Munyay Antal és Fuchs Albert professor és könyv-tárnok uu. kötetlen, 5tanuló pedig kötött beszédekben dícsőiték a' kimutat; az egész ismét karének rekesztő 's kiki megindulva hagyá el a' templom szent teremét. A' boldogult megyénk, sőt hazánk legjobb fia közép méltán számítan-dó, mind sokoldalú 's mély tudományossága, mind közjó körülü őszinte és si-keres buzgósága miatt. Nem volt ugyan is 30 év óta jelesb megyebeli kültöl-tés vagy választottság, mellynek ő vagy tagja, vagy elnöke ne lett volna. A' ti-szai kerület evangelicusnál halhatlan marad számos, a' köznép-nevelést tárgya-zó munkálkodása, a' collegiumnál pedig ennek falai közt letett 14 ezer darab-nyi könyvtára, 's ennek gyarapítására 's gondviselésére rendelt 10 ezer váltó forintnyi hagyománya miatt. Béke és áldás porának! Elhunyt élte 62dik évében, folyó év sept. 20kán Korekréten. A' boldogult helyébe egy új inspector választandási napját (jövő jan. 26kát) a' helybeli felügyelő különös meghívó-leve-lekben a' kerületi pártfogóságnak hírlal adandja.

Tözsér- 's Iparügy. A' hegyaljai szüretnek vége; azonban kezdető-től majd végezteig esős volt az idő; a' szüretet bor-mennyiségre nézve, általán-véve az egész hegyaljt, középszerűnek sem mondhatni, kivévn, hogy néhány borosgazdának reménye felett több hordója telt meg; minőségre: az édes bor jó, az aszú nem sok és középszerű tulajdon; vevő — többnyire galicziai és porosz zsidó — olég, a' bor ára: egy putton aszús 22 p.ft. volt általán, noha többen a' vidéki bortermesztő urak közül 30—35 ezüst fájával is fizetteték boraikat. H-k.

KÜLÖNFÉLE. Ósi b ő l (Veszprém megye). A' veszprémi püspökség birto-kához tartozó Ósi helységben a' szünetlen nedvességtől romladoxni kezdett ré-gi szűkebb templom helyett újat és sokkal bővebbet építtetni eltökélvén, fm. Kopaácsy József, herezeg-primás és veszprémi püspök, 1837. május utól-ján építéshez kezdetett; az épület három évig folytatott munka után tönérdek költséggel bevégeztetett, ugy hogy 1839. nov. 26kán fölszenteltetvén, már isteni-szolgálatra is alkalmaztatott. A' derék 's igen csinos épület hosza kívülről 20 ölnyi; széle 's belvilágossága, 6 öl; falainak egyenes magassága kívülről 7 öl; tornya, aranyzott keresztje csúcsaig, 20 öl magas. Építtetett pedig a' népnek minden legkisebb terhelteése nélkül, melly sem szekerézést, sem gyalog mun-kát nem tett ingyen, hanem a' kinek munkálkodni tetszett, alku szerint kész pénzzel fizettetett. Eg áldása a' nagy lelki jöltevére! — A' korszellemmel párosult józan mivelődéstül Veszprém sem akar távol maradni, hanem azzal versenyt jőván, sok szüret és jót ígérő reménnyel kezdi binteni a' szelid polgárisodás magvait. E' végbül milly készek követni Veszprém lelkes polgari azt, mi a' tár-salkodással páros haladást illeti, megmutatja legközelebb mult nov. első napjain, sok előtt csak képzelgés-szülte ohajtsának vélt de már azon hó közepén egy het-ven részvényesből álló tagra szaporult casino alakulása, mely azon elvből indulva, hogy semmi testület fő és alkalmas tagok nélkül nem létezhetik, közgyűlésben elnököt, igazgatót, pénz- és levéltárnokot, jegyzőt, 's több választmányi ta-got választván, vezérelvül tűzvén ki pedig a' mivelődést, ezélszerű rendelet hozással létegesüle mindarra, mi a' szelid érzés józan kifejlődésére eszközül szolgál, 's hogy annál szorosb lánczokkal kapcsolassanak a' részvényesek egy-máshoz, a' társaság három előjáróji fényes lakomát adtak a' belvárosi vendég-lő Casino-teremben, hol fels. fejelmünkért, nádorunkért a' magyar nyelv tár-

gyában tett szives közbenjárta miatt is, országunk főpapjaért, Széchenyiért, mint a' pesti első casino alapítójaért, 's többekért számos éljenezés közt, honi hangá-szok zenéjétől lelkesítve, poharak úrittetek; a' kölcsönös szeretet, 's egymás-iránti bizalom, 's ezen már rég ohajtott ezélerésen tiszta örömből származó kedv mindegyik arcán látható vala; ohajtható is, hogy kevés idő alatt jutalommal szedje gyümölcsét annak, mit ültetget, 's gondos kezekkel ápolgat. — F e l s ő -T á r k á n y, nov. 19: Hogy az élet legtüdőrebb örömei is hirtelen olvadhatnak ke-serű könnyekre, e' szív - rázó eset elég szomorún tanusítja. Nov. 11kén J u h á s z István és Somogyi Zsuzsi, éltek csak most nyíló tavaszán, keblök rokon ér-zelmre ügyelve, egymásnak házassági hűséget esküttek az oltárnál; örömmeyekzőjüket, nemzeti szokáskint, rokonak 's ifjú barátik vidám körében három-napi vig lakomával ülték, nem sejtítve, hogy ennek végivel egy szörnyeteg boszuvágyának véraldozárul szánják, ki rosz szíve tömlőjében rég forralt dü-hét kiöntendő, nov. 14kén, a' vig lakoma utáni éjjel, a' mély álomba merült menyekzősek házat meggyújtván, gaztette súlyát leginkább a' nevezett ifjú há-zaspárral érezette, kik vidékünk köznépínél szinte mindenütt bevett rosz szo-kás szerint, a' padlason hálván, mély álomból csak akkor riadának fel, midőn már a' hirtelen elharapozott tűz körülöttük mindent lángba borított, és szaba-dulniok majd lehetetlen volt: eszmélet nélkül futásnak ide 's oda a' sebesen égő szalmafedél alatt, halálukat a' duló láng közt lelendők, ha a' padlás száján tö-ténetesen le nem buknak, 's innen a' férj nőestvére által kiragadtatva, meggyult ruhájok öldöklő langjaival meg nem szabadítottak; csupa sebbé váltak az ősz-e-égett boldogtalanok, kiknek iszonyú sebeit irtózat, éles fájdalomkát szánako-dó könyvek nélkül látni lehetetlen volt, kivált midőn az ifjú férj Egerbe, az ir-galmas-atyák kórházába indulandó, különféle gyötrelmekből e' fogult nőjétől, ezen szavakat zokogva: „Isten hozzád, kedves pár! tudom, többé nem látalak” sű-rűn ömlő könnyei közt elvált. Bús jóslata rövid időn teljesült, mert az égés 's esés által halálosan megsérült nő sebeire hasztalan levén minden orvos-szer, nov. 15kén 38 órai nem tűző fájdalomkát végetszakítának tizenhat évre terjedt jobb sorsra érdemes élteinek. Az emésztő lángok által nejtől, házatól, vagyona' nagy részétől megfosztatott, 's veszedelmesen megsérült férj gyógyításában, marczona fájdalomi enyhítésében szánakodó részvételt, kitelhetőleg fáradoznak az irgalmas-atyák. — Z á g r á b megyében f. decembe-re következő ársza-bályt hozott a' hatóság az élelmiszerekre nézve: marhabús fontja 3 kr., borju-husé 5 kr., sürtésé 8 kr., bányahusé 3 kr., ürüé 3 kr., gyertyaé 14 kr., szap-pané 8 kr., disznósírú 14 kr., finom liszt itezése 4 kr., kenyérliszte 3 kr., igóben. — Nagy-Zádkau urodalmat, vagy az érette járó 200 ezer váltó forintot a' jószágtulajdonos maga nyere vissza; 56737 számmal egy bécs-leopoldvá-rosi kendőnyomtató 30 ezer forintot nyert, 35407 számmal két pincér a' leop-oldvárosi „Arany bárány” vendégfogadóban 10 ezer forintot. — A' szeb ideigl. kormány több ifjat külte kiképeztetés végett a' bécsi tud. egyetembe és a' sel-meczi bányász akademiába.

Spanyolország.

(Előkészületek Madridban a' zavargások ellen. Elegy.) Madrid, nov. 20kán „A' kormány annyira fél zendüléstől, hogy a' Puerta del Sol előtt két álglyut állított fel, két lovas zászlóalj örködése alatt, és az egész városi őrséget gyever alá parancsolá. Lahera tábornok madridi főkapi-tány leend, mint némellyek mondják; mások szerint mindazáltal Oraa tábornokot szándék e' hivatalra meghíni, ki jelenleg Burgosban viszi a' főparancsnokságot. A' kormányt elhatározottnak állítják a' sajtószabad-ságot azonnal megsemmíteni 's a' tartományi hatóságtsztek nagyobb ré-szét hivatalaiktól megfosztani, különösen pedig Valencia és Murcia tar-tományokban, honnan fölrások érkeztek, mellyek igen kemény hangon nyilatkoznak a' cortes-fölösztatás ellen. Zea Bermudez, Cruz és Marco, az ismert bibornok, hir szerint, meghívó -leveleket kaptak a' kormányzó királynétől, ki egészen egy szándékozik helyreállítani a' kormányzósá-gi tanácsot, mikép azt Ferdinand halálakor találta. Toreno, ki San Mi-lan által tökéletesen képviseltette érezheti magát a' ministerségben, tá-vol maradt minden ármánykodástól, 's Rumigny sem igen mutatkozik legközelebb a' palotában, mert szeretné elhítenni a' világgal, hogy sem-mi befolyással nem volt az utóbbi rendkívüli határozatokra. Egyébíránt a' nyugalom mindeddig pillanatnyira sem volt háborítva a' fővárosban, 's a' hatóságok és kormány erőteljes rendelkezési minden agályt eloszlatnak. — Espartero főhadiszállására hir szerint követek érkeztek, alkudozás végett, a' cataloniai zendülők nevében. E' hir annál fontosb követke-zményü lehet, mivel Albacete körül sergekink egy része némi kudarczot vallott a' zendülők ellenében, 's így csakugyan szükségök van bátorít-ásra az alkotmányosoknak. — Bergából írják, mikép Tristany Catalo-niába érkezte minden lék alul fölríasztá a' carlosiakat. Segarra, 's va-lamennyi főbb tiszt, kik a' nagy hadsereghez tartoztak, és a' gærilla-vezérek összezdördültek egymással. Espana grófnak sikerült éltében sa-goru és kemény fenytékekkel annyira mennyre féken tartani a' catalo-niai fegyveres csapatokat, 's mintegy 20 zászlóaljat képezni belőlük. Mindenki megvan győződve, hogy most, Espana halála után, néhány hét mulva, végkép föl leend osztatva e' tetemes haderő. Néhány maga-nyos levelező szerint Segarra már kényszerülve látá magát a' parancs-nokságról lemondani. — Bayonnei hírek szerint Espartero Mas de las Matasba helyezé főhadiszállását, mit némellyek hátrálásra vélnék ma-gyarázhatni. Utóbb egy hiszik Anaciz, Daroea vagy Teruelbe vonland. A' rendkívül rosz időjárat könnyen nagy zavarba hozhatná a' hadserget. O'Donnell folyvást Mosqueruela körül áll és semmi hadi mozgalomra nem mutat kedvet. — A' Gazette du Languedoc azon kissé regényes hangzatu hirt közli, miszerint Cabreza párvialdra szólítá föl Esparterot, mondván hogy ez által sok spanyol vért fognak megkímélhetni. Espartero alkal-masint megvetéssel utasítandja vissza e' botorságot, mert egész nemzet sorsát józan ember nem bizandja egyes vakmerő kalandor kardélire.“

(A. Marrast Barcelonában elfogatva. Espana csakugyan megöletett.) A' National szerint Armand Marrast a' madridi francia követség kívána-tára Barcelonában elfogatott. Jelenlétét Barcelonában politikai tervekkel hozák kapcsolatba, mikép az a' parisi „Presse“ következő nyilatkozatá-ból világosan kitünik: „Armand Marrast, mint halljuk, titkos társulat fölszólítására jelent meg Barcelonában, melly folyvást összeesküvést ko-hol azt alkotmányos kormány ellen. Semmi kétséget nem szenved, mikép Barcelonában, hol előre gyaníták a' cortes-fölösztatást, hatalmas csapásra készülnek közakarattal a' föllengősdiék.“ A' National méltán megrová

e' cikket, mondván, miszerint Armand Marrast esupán hitvese egésze-
ge helyreállítására végett utazék Barcelonába, ki t. i. sz. műzetése alatt
igen sokat szenvedett. — A' cataloniai hadosztály parancsnoka hivatalo-
san jelenti, mikép Espana gr. holttestét csakugyan Segre folyamban le-
lék meg: de a' tettesek még mindeddig nincsenek felföldöztetve.

A n g l i a

(Hivatalos jelentése a' királyné férjhez menésének.) London, nov.
23ikán: „Ma délután két órakor mintegy 200 titkostanácsi tag gyűlt össze
Buckingham palotában, hol Viktória királyné következő szokkkal jelenté
e' tanácsülés célját: „Azért hívatám Önöket ez órára össze magamhoz
hogy határozatomat közöljem Önökkel oly tárgyban, melly népem jólét-
tíre 's jövőndő életem boldogságára nézve legmélyebb érdekü. Szándékom
magamat házasság által Szász-Coburg-Gotha Albert hghoz csatlani. Leg-
bensőbbleg áthatva ünnepi komolyságtól azon szövetségnek, mellyet kötni
készlök, nem tökéletes érettség megfontolás előtt hozám e' határozatot, 's
nem is szilárd bizalom érzete nélkül, miszerint az, a' mindenható isten
áldásával, valamint házi boldogságomat biztosítandja, ugy egyszersmind
országom érdekire nézve kedvező leend. Czélszerűnek tartám Önökkel
minelölbb tudatni e' szándékomat, hogy jó előre értesítve legyenek ez
országomra 's magamra nézve annyira fontos tárgyról. Meg vagyok egy-
szersmind győződve, mikép e' határozatomat valamennyi alattvalóm ked-
vesen fogja fogadni.“ A' Globe így nyilatkozik a' királyné választásáról:
„Azon főns. fiatal férfi, kit ő fels. Európa protestans hgeiből ezennel jö-
vendő élettársul választja, e' határozat következtében oly helyzetbe jöve,
melly Angliában legbensőbb részvét, az egész világban pedig irigység
tárgyává teszi őt. Albert hg mind azok erősítése szerint, kik őt magához
hasonlókkal 's alant osztályuakkal társalgni látták, tökéletesen megér-
demli azon büszke kitüntetés, melly reá várakozik. A' hír oly értelmes-
séget 's tudományokat tulajdonít neki, mellyek minden udvar diszeül szol-
gálhatnak, 's azon reményre jogosítók, miszerint benső helyzete szeret-
tett királynénknál, az isteni gondviselés ádása által segítettve, király-
néknak nemes családi élet tisztja örömeit nyitandják meg, melly nélkül még
az udvari fény, trón hatalma és egész nemzet tisztelő vonzalma is kitölt-
hetlen ürességet hagynak a' szívében. Albert hg, Szász-Coburg-Gothai Er-
neszt uralkodó hg másodszültött fia, ő felbenszakasztás nélküli sorozaton ke-
tesztül származik azoktól kik közül egyiknek az örökké emlékezetes worms
gyűlésen, Luther az egyházjavító, hatalmas ótalmat, sőt talán életet kö-
szönhete. 'Sime e' családdal, melly annyira érdemesítette magát az egy-
házjavítás ügyében, nagy alapítója megmentése által, most rokoní vi-
szonyba készül lépni Viktória királyné, Anglia királynéja, melly ország
egész Európában leginkább érzi azon nagy esemény üdvös hatását. Ő kir.
főnsége mintegy 3 hónappal fiatalabb, mint ő felsége a' királyné.“ — A'
Sun ugyanezen tárgyról ezt jegyzi meg: „A' mai történetek igen nagy ha-
tást gerjesztének, már 12 óra tájban nagyszámu embertömeg kezdé cso-
portozni a' kir. palota előtt, a' nép száma több ezerre ment, 's közte szá-
mos idegen is volt látható. A' királyné kitünőleg egészségesnek látszék 's
nagy nyugalommal intézte szavait a' titkostanáchoz. Az ülésnek még 3
óra előtt vége lön, 's a' nép szokott roszalás vagy tetszési jelekkel fogad-
dá a' távozókat, mikép azt más nyilvános alkalomkor is rendszeren tenni
szokta. Melbourne utolsó hagyá el a' palotát 's a' közönség nagyobb része tet-
szésrivalgással fogadá őt, csak néhány ember a' népaljából talála jónak gúny-
kiáltozással körülfutni kocsiját, kikre mosolygva tekinté a' ns lord. Peel
Róbertet roszalás jeleivel tisztelék meg, 's néhány buzgó pártolója teljes-
séggel nem volt képes elfojtani a' rőfögést, melly minden oldalon szívből
látszék származni. Cambridge hg fogadtatása is hideg volt 's Palmerston
íránt sem igen hízegőleg mutatkozék a' népkegy. A' királyné néhány pil-
lanat mulva testőröktől környezve Windsorbba kocsizott: a' nép általános
harsogó örömszajgással üdvözlé a' fiatal fejedelemnőt. A' toryk tombolnak,
de minden ármányuk füstbe megy. A' királyné népszerűsége növekszik.“

F r a n c z i a o r s z á g.

(Bérenger mégis elfogadá a' pairséget. Algiri hírek.) Majd valamennyi
parisi lap egyhangulag jelenté, miszerint Bérenger határozottan visszautat-
sítá a' pairséget; e' hírek megezáfolásaul kir. rendeletet közöl november
25ikéről a' Moniteur, melly hivatalosan semmit meg az érintett áhíreket
és így hangzik: „Nov. 7iki rendeletünk következtében, melly Bérenger
kamrai követet francziaországi pairségre emelé. parancsoljuk: Drome vá-
lasztókerület első biztossága dec. 2likére Valenceba hívatik össze követ-
választás végett.“ — A' Toulonnais nov. 18ikaig terjedő híreket közöl
Algirből, mellyek igen nyugtalanítóknak látszanak. Rafel parancsnokot,
Witterchem hadnagyot, egy altisztet 's közlovast agyonütöttek a' hadsu-
tok, kik Abdelkader közvetlen ótalma alatt élnek, és igen közel laknak
a' franczia tábornemekhez. „Az öreg Valée, így ír többi közt a' Tou-
lonnais levelezője, rendkívül boszus e' gyalázatosság miatt, melly már
annyiszor ujult meg, és el akarja tépni a' tafnai szerződést. Hír szerint
már parancsot is adott négy hadsut agyonlövetésire, kik legközelebb ha-
talmába kerültek. Ezentul minden esetre visszatérést fog gyakoroltatni az
emir törzsökei ellen. Valée tábornagy ezenkül ünnepelesen nyilvánítá,
hogy Abdelkader megsemmíttetése előtt nem fogja elhagyni kormányzóí ál-
lomását. Magok az arabok is boszankodnak a' hadsutok ez újabb gyil-
kossága miatt, 's nem is merik már meglátogatni vásárainkat: mit azonban
igen helyesen tesznek, mert katonáink elkeserültsége oly magosra há-
gott, hogy alkalmasint vérontásra kerülne a' dolog, ha arabok mutat-
koznának a' vásártéren.“ — Bordeaux hg, mint mondják, koránsem poli-
tikai czélok miatt, hanem egy szép dalszínész nő után ment Rómába, és
inkább szerelmi kalandokat ohajt, mint komoly zendítési merényeket.

O r o s z o r s z á g.

A' polozcki görög-egyházi gyülekezet oklevele. Az atya, fu
és sz. lélek nevében. Miisten kegyelméből Oroszországban a' görög-egye-
sült egyház püspökei és fölszentelt gyülekezete ismételt összegyűlésünk-

ben következőt vevénk tanácskozás alá: „Egyházunk, kezdetében egy
vala azon szent, apostoli, igazhitű katholica egyházzal, mellyet Jézus
Krisztus urunk 's megváltónk maga alapított keleten, keletről az egész vi-
lágot megvilágosítá 's eddig a' keresztyén vallás isteni tanjait egészen és
változtatlanul föntartá, a' nélkül, hogy legkevésb is lenne abba keverve az
emberi találekonyosság szelleméből. E' megáldott 's általánosan üdvözítő,
közönséges szövetségben egyházunk a' görög-orosz egyház elválhatlan
részét alkotá, valamint elődink, nyelvökre és eredetükre nézve szün-
telen az orosz nép elválhatlan részét alkoták. De tartományinknak valódi
hazánktól, Oroszországtul szomorú elszakítására elődinket is elszakítá
a' valódi katholica egységtől, 's idegen uralkodás önkénye a' római egy-
ház hatalma alá veté egyesült név alatt. Noha azonban valódi oklevelek
által biztosíták őket keleti isteni szolgálatjuk iránt anyai orosz nyelvö-
kön, minden szent szertartások, sőt más keleti egyházak intézvényei iránt
is biztosíták 's noha nekik a' római vallásra áttérni tilalmas volt (nyilvános
tanuság ez arra, mennyire tiszták 's változatlanoknak tekinték ő keleti intéz-
vényinket) mégis a' hajdani lengyel respublica ravasz politikája 's az ez-
zel öszhangzó diák papság szelleme, melly az orosz nemzetiséget és a'
keleti egyház ősi szokáson alapuló isteni szolgálatját nem szenvedheté,
oda törekvék egész erőbül, hogy népünk és egyházunk ősi származásá-
nak nyomát is eltörleszszék; e' kettős törekvés által elődink az egyesü-
let elfogadása után a' legsiralmasabb sors alá voltak vetve. A' nemesség,
jogaiban csonkulást szenvedve, áttért a' római hitvallásra; polgárok és
parasztok azonban, kik az egyesület után is híven megőrzék atyjai ősi
szokásait, súlyos üldöztetés tárgyai valának. De nem sokára szokásink
és szentegyházi szertartásink, egyházunk intézvényei és isteni szolgálá-
tunk tetemes változást szenvedtek 's helyökbé diák, czélnak semmikép
meg nem felelő intézvények léptek. A' görög-egyesült papságot minden
tanításeszközt nélkülözve, szegénységben és meggyalázatlásban sanyalódve
a' rómaiak végkép elnyomák, 's tökéletes megsemmisítés fenyegeté őket,
ha csak százados nyomoraik legfőbbike véget nem ér: ugyanis tartomá-
nyink, Oroszország régi birtokai, ismét az orosz birodalomhoz csatoltat-
tak. Az egyesültek nagyobb része használta e' szerencsés eseményt, azon-
nal még akkor visszatért a' keleti igazhitű katholica egyházhoz, 's a' kö-
zönséges orosz egyház elválhatlan részét alkoták; a' többiek a' jótékony
orosz kormányban ótalmat találtak a' római papság tulnyomó hatalma
ellenében. De a' most uralkodó jámbor fejdelem, Paulowits Miklós
czár atyai gondoskodásának tulajdoníthatjuk egyházunk jelen tökéletes füg-
getlenségét, papi ifjuságunk illő neveltetésire megkívántató bő eszközö-
ket, szentegyházink mostani megújulását 's növekvő fényét, hol az is-
teni szolgálat atyáink nyelvén tartatik 's hol szent szertartásink régi tisz-
taságaikba ismét visszahozattak. Lassankint mind visszahozák azon intéz-
vényt, mellyek ősi időktül keleti 's orosz egyháznál szokásban voltak. Csak
még az ohajtható, hogy ezen ősi, istenek tetsző, rend jövendőre is Orosz-
ország egész egyesült népességére alapíttassék meg, miszerint az orosz
egyházzi előbbi egység tökéletes visszaállításá által ezen korábbi gyer-
mekek valódi anyjuk keblében találjanak nyugalmat 's lelki előmenetet,
mítől elidegenülésök ideje alatt meg valának fosztva. De isten kegyelmé-
ből korábban is régi anyánktól, az igazhitű katholica, keleti 's névsze-
rint az orosz egyháztul nem annyira szellemben, mint idegentül függés
és kellemetlen esemény által távoztunk, most azonban a' jó isten kegyelmé-
ből ismét annyira közeledtünk hozzá, miszerint egyesülésünket vele nem
annyira parancsolni mint kimondani kell. Ezért mi forró és szívből szárm-
mazó imádságunkban, miután az isten, urunk és Jézus Krisztus megvál-
tónk (ki egyedül valódi feje a' valódi egyháznak) áldását kértük és a' szent
's mindenkit tökéletesbítő lelket segélyül hittük, szilárdul, és változhat-
lanul következőt határozotunk: 1) Ujlag megismerjük egyházunk egysé-
gét az igazhitű, katholica, keleti egyházzal 's ezért mostantul ránk bizott nyá-
junkkal a' szentséges, keleti, igazhitű patriarkákkal egységhez a' szent
uralkodó közönséges orosz zsinat iránti engedelmséghez ragaszkodunk. 2) Az igen jámbor urat és czárt arra kérjük, hogy venné jelen határozatunkat magas védszárnyai alá és eszközzené végrehajtását. a' lelkek üd-
vét 's békéjét tekintetbe véve legfelsőbb belátása és uralkodói önkénye ál-
tal, hogy jótékony páczája alatt minden orosz néppel, egy 's ugyanazon
ajakkal, egyesült szívvel dicsérhessük a' szentháromság istent, a' régi apos-
toli hivatal, a' szent egyet. zsinatok rendelete és az igazhitű katholica egy-
ház tanítója 's nagy püspöke utasítása szerint. Ennek megerősítéséül min-
den püspök 's a' papság minden előljáróji aláírták ezen egyházyülekezeti
oklevelet sajátkezüleg 's a' többi görög-egyesült papság közönséges meg-
egyezése jeléül sajátkezüleg ide csatoljuk a' papság és szerzetesek, mint
1305 személy nyilatkozatát. Költ istentül őrzött Polozck városban, a' vi-
lágteremtés 7347ik évében, az isten fiának emberré lette 1839ikében,
febr. hónap 12ik napján, a' nagy böjt vasárnapján.“ (Következnek az al-
íráások, mellyek 1305rül később 1607re szaporodtak; ugy hogy Orosz-
országban egy görög-egyesült papi kerület nincs, melly buzgó részt ne
venne az összeforradás e' nagy művében.)

O l a s z o r s z á g.

Olasz határokrul, nov. 20kán: Római magányos irat szerint, jól
értesült forrás után, Bordeaux hg Rómából rögtön eltűnt. Némelylek sze-
rint Livornoba utazott. Ha e' hír valósul, tanulságul szolgál arra, miszerint
ez ifju hg nagy mértékben könnyelmű, vagy azon gyauu, mintha politi-
kai czéltól utazott volna Oroszországba, nem alaptalan.

XVI. Gergely szentséges pápa beszéde, mellyet nov. 22n bibornoki titkos
tanácsban tartott, következő: „Tiszt. atyák! Apostoli hivatalunk kezdete
óta már sok szomorúságot és keservet kényteténk közleni az idő mostoha-
sága miatt e' helyről veletek. De az, mit e' mai gyülekezetben az egész
egyház gyásza és siralma között tudatunk, olyasmi valóban, melly felül-
halad minden keservet, mikről eddig panaszkodánk. Mindnyá atok előtt

tudva van, miszerint a' ruthen (azaz orosz) püspökök 's azon egész derék nemzet, melly a' catholica egység fölvétele után fájdalom később a' keresztyén hittel egyszerre attól elszakadt, és saját nyelvök és görög szertartások fenhagyásával a' görögök szomorú elszakadása következik, az isteni kegyelem sugallatából egyszerűen többször gondolkoznak komolyan és őszintén a' római egyház keblébe térésről. Ezen okbul irá alá a' florenczi köz zsinaton a' görögökkel a' kiewi érsek, egész Oroszország főpapja, az annyira híres egyesülési oklevelet. Ambarazonban a' dolog ismét dugába dült azok nyugtalansági és ellenséges törekvési által, kik világ ellen harczolva, annál makacsabbul függöttek a' schismán, soha nem hiányzottak még is intések és buzdítások, névszerint a' püspökök résziről 's végre feltűnt azon szerencsés nap, mellyben isten irgalmából a' ruthen nép csakugyan szerencsés lehetett az elhagyott anya keblébe visszatérni; 's a' mindenhatóul alapított azon szent városba vonulhatának be ismét, hol csak egyedül található valódi üdvöt. Mert midőn azon ruthen püspökök, kik a' 16dik század vége felé a' jámbor III. Zsigmond lengyel és svéd király és lithvániai nagyhg világi hatalma alatt éltek, elnéjükbe visszaidézték azon egyetértést, melly korábban a' keleti és nyugati egyház között létezett 's mellyet elődeik az apostoli szék vezérelte alatt gondosan megőriztek, nem kényszerített módon, vagy hitegetések által elesábitatva, nem könnyelműségtől 's állhatatlanságtól vezéreltetve, nem világi nyereség reménye által elbódítva, hanem egyedül az isteni fény tisztaságától felvilágítva, egyedül az igazság tudatától buzdítatva, végre saját és a' rájuk bízott nyáj üdv előmozdításától égve, közgyülekezetben hosszas tanácskozás után illy fontos tárgy felett, két egyházi férfi által, az egész lelkészség és nép nevében küldetve szent Péter székihez, mindenféle schismai tévekről örökre lemondva, kívánták a' római egyházzal ismét egyesülésüket 's azon egység visszaadását kérék, melly korábban létezett. Milly szeretetteljesen fogadák őket elődünk, b. emlékeztetü VIII. Kelemen, a' catholica világ örömkötőresei között, milly gondot fordítva szüntelen rájuk a' szentszék, milly gyöngédséggel bánt velök, hányszor pártolta 's védte őket, világosan kitetszik több apostoli rendeletből, mellyek által különös kedvezések és nagy jótétemények adtak azon nemzetnek, meghagyván papságának az isteni szolgálatot, melly a' keleti egyház szokásiból alakult, mennyire ugyanis a' kath. egységnek nem ártalmas; továbbá több helyen, névszerint Vilnában felállított vagy évi kamatokkal megajándékozott tanítóintézeteket illető rendeletekből is kiviláglik az, hol a' ruthen papság a' szent hit-és erkölestanban oktattatik. Kellemeden volt ugyan, miszerint a' ruthenoknak a' római egyházzal visszaállított egyesülése idő folytával szomorú változásoknak volt kitétetve. De mindig főmmaradt azon vigasztalás, miszerint nagy számmal, főleg szent előjárójok állandó példájára, szilárdul hívek maradtak a' szentszékhez 's az egység e' központjától olly elválhatlanok, miszerint, tekintetbe nem véve a' lefolyt századokbeli ingatag philosophia tévedéseit, mellynek körében költött 's rosz véleményeket terjesztgetének, a' kath. tan 's hit tisztaságától legkevésbé sem távoznak. De oh fájdalmas és szerencsétlen időváltozás! oh a' ruthen nép kemény és soha eléggé meg nem siratható sorsa! Azok, kiket legújabb időkben atyjáikul 's pásztoráikul kapának, 's kiknek tehát vezetőjüknél és tanítójüknél kelle lenniök, hogy mindinkább összeforradjanak Krisztus testével, melly az egyház, épen ezek voltak okai az új szakadásnak. Ez továbbá az, tiszt. atyák, mi bennünket aggodtat 's busít; ez jöve még a' mindenfelől tödülő keservekhez, miket könnyekkel de szavakkal ki nem fejezhünk! Megvalljuk ugyan, miszerint eleinte legkevésbé sem adhatánk mindannak hitelt, mit e' szomorú eseményről híresztelgettek előtünk, főleg ha fontolatra vesszük a' nagy helytávolságot, és a' rendkívüli kínos nehézséget, az ottan szétfakó catholicusokkal közlekedésnél. 'S ez volt oka, miért halogattuk eddig panaszunkat és szózatunkat a' rosz nagyságához képest fölemelni. Miután azonban biztos híreink érkeztek 's a' dolog nyilvános lapok által is már eléggé tudomásra jött, fájdalom, legkevésbé sem kételkedünk, miszerint Lithvániában 's Fehéroroszországban több püspök, a' rájuk bízott papság és nép egy részivel, a' római egyházzal egyesülés siralmas elhagyatával, mellyből a' papi egység vevé szármoztat, ismét visszatért a' schismára. Istentelen vállalatjoknál t. i. azon czélt követék, miszerint csalfa módon olly könyveket hozának dívatba az isteni szolgálatnál, mellyeket a' görög-oroszoktól kapának 's az egész isteni szolgálatot ezek szokásához alkalmazák, mi által ugyanis a' szertartás hasonlatától elesábitatva lassankint áttért a' nép schismára szinte akaratlanul. Azután parancsukra több lelkész hivatott össze 's irományterjesztének elejükbe, mellyben szemtelen csalással mondatik, miszerint mindenike a' görög-orosz egyházhoz ragaszkodását az e' czélra készült idom szerint vallja, a' vonakodókat egyszersmind emlékeztetvén, hogy elvesztik lelkési hivataljokat 's felsőbb helyen panaszt teendek ellenök, valamint azok ellen is, kik példájokat követendik. Végre más csábitási eszközök alkalmazási után, azon gonoszság fokára jutának, miszerint nem szégyenelték nyilvánosan kijelenteni szándékjokat, a' nevezett egyházra áttérés végett, sőt ehez a' rájuk bízott nyáj nevében kérelmet csatolának, hogy nyerjék meg e' lépés iránt a' czári jóváhagyást 's kívánatjok teljesült! Miután a' Pétervárbán kinevezett schismai zsinat mindent megvitattott 's hitelesített, a' ruthen püspököknek, papság és népnek, mellyek eddig a' római egyházzal egyesülve voltak, a' görög-orosz egyházra áttérése megismérteték 's ünnepélyesen elkezdették. Átaljuk itt ismételni azt, mi e' szomorú eseményt megelőzte, 's milly csábitó eszközökkel aljasultak le ez elfajzott pásztorok a' gonoszság és romlottság örvényében. Szomorú megbukásukat tekintve, inkább a' szentírás e' szavaival kiáltunk

fel: „Az isten ítélőszéke mély örvény“. A' kath. egyházon ejtett súlyos sebből átlátjátok egyébiránt, tiszt. atyák, milly kedély uralkodik rajtunk 's milly bánat emészti lelkünket. Sajnáljuk és szívünk mélyiből fájlatjuk, hogy annyi lélek, kiket Krisztus vált meg vérével, örök üdv-elvesztés veszélyibe tétetett; sajnáljuk, hogy az elpártolt püspökök által olly gyalázatosan megsértették azon hűség, mellyet a' római egyháznak esküttek ezelőtt; sajnáljuk, hogy a' szent lelkületet, mellyet föl valának ruházva a' szentszék tekintete által, olly gyalázatosan elmellőztek. De véghetetlen aggodalmunk azon nenzetbeli kedves gyermekink iránt, kik hitegetés által el nem csábitatva, hívek maradtak a' kath. egyházhoz. Mert példa által meg nem esalutva, hívek maradtak a' kath. egyházhoz. Mert jól tudjuk, milly nagy kár háramlik rájuk a' többinek elpártolta által 's még mennyit kell szenvedniök a' szent egységhez ragaszkodásukért. Ah, bár vigasztalhatnók őket atyailag a' távolban és szentleki kegyelmet adhatnánk erősítésül! Azonban megemlékezve hivatalunkra, mellyet viselünk és nekünk is szólván az, mi hajdan a' profétának mondatott: „Kiáltozz 's meg ne szűnjél, mint tárogató emeld föl hangodat 's hirdesd népnek, büneit és Jákob házának vétkeit“ — folyvást panaszkodunk a' fő apostoli hivatal magasságából, az egész keresztyén világ színe előtt, a' ruthenok, főleg pedig püspökeik, elpártoltáról és szemökre lobbantjuk legkomolyabbul a' kath. egyházon illy gonosztett által elkövetett méltatlanságukat. Mivel pedig annak helyét foglaljuk el e' földön „ki gazdag irgalomban 's békéről inkább mint kinzásról gondolkozik“ igen „ki azért jöve, hogy feltalálja azt 's üdvözítse, mi elveszett“ nehogy kivetkeztesük egészen apostoli szeretetünket irántok, mindenkit közülök legbuzgóbban intünk, miszerint fontolják meg, mit vesztenek el 's milly iszonyu büntetést vontak a' szent törvények szerint magokra; hogy lássák át, hová rohannak gondatlanul 's örök üdvökről megfélemedkezve; hogy féljék a' pásztorok fejedelmét, ki az elveszett juh vérért kezeikből kívánandja vissza; 's rettentő ítéletszék felelmetől megrázkodtatva, az igazság és méltányosság útjára, honnan annyira eltévedtek, visszatérjenek 's az elszélyedt nyáját vezessék vissza. Ezek után, tiszt. atyák, semmikép sem titkolhatjuk el, miszerint az orosz birodalom tágas határiban létező catholicusok ügye feletti fájdalomunk oka még sokkal nagyobb körü. Mert jól tudjuk, milly nagy nyomtatásban nyög már itt rég idő óta szent vallásunk. Valóban, ezen segíthetősül, főpásztori gondink semmi fáradalmit nem kíméltünk 's jövendőre sem fog hiányzani közbenjárulásunk a' nagyhatalmu czárnál, mert még reménylünk, miszerint pártatlansága és magas gondolkozásmódja mellett kívánatinkat 's követelésinket kedvezőleg fogadandja. E' czélból közös imádsággal bizalmasan járulunk a' kegyelem trónja elibe, az irgalmak atyját 's minden vigasztalás istenét egyhangulag imádvá, hogy örökösére kegyesen pillantson le, az egyházat, menyasszonyát, melly fiai elvesztét olly keservesen siratja, „segély által idején“ vigasztalja meg 's azt olly annyira 's rég ohajtott békével illy sok csapás után kegyesen áldja meg.

Törökország.

(Az ausztriai követ körlevele az ausztriai kereskedőkhöz.) Konstantinápoly, oct. 30kán: Az ausztriai es. kir. követség (internuncijs) az itt lakó ausztriai kereskedőkkel következőt közle: „A' mostani itt lakó ausztriai kereskedőknek ezennel tudomásul adatik, miszerint az ausztriai státuskormány és a' magas porta közti kölcsönös egyezkedés következtiben a' magas porta 's angol és franczia kormányok között múlt évben kötött kereskedési szerződés határozatai ideiglen a' nagyuri birodalomban lakó ausztriai kereskedőkre is kiterjesztetik. E' kedvezményből azonban Moldva, Oláhország, Szervia, Bosnyákország és Hercegovina tartományok kizáratnak, ezekkel ugyanis az eddigi kölcsönös szerződések maradnak foganatban. Konstantinápoly, oct. 23kán 1839. A' es. kir. követség által.“

Trieszt, nov. 21kén: Keletről a' legutolsó gőzös azon hirt hozá, miszerint egy török salup 50 — 60 török tengerészszel és katonával megszökött az alexandriai révekből és sik tengerre szállt. Hiszik, miszerint ez török kikötőbe fog vitorlázni. Alexandriában azon közvélemény uralkodik eziránt, miszerint e' legénység vezérért, ki megszökés előtt a' török hajóhad több tiszteivel tanácskozék, fontos közleményekkel bizák meg Chosrew basához. Ez esemény nem épen méltatlan figyelemre, mert ez azon elégtelenség jelensége, melly a' török hajóseregnél uralkodik az alexandriai révekben.

Hollandia.

(A' hollandi statusadósság.) A' Messenger következő részletekben közli Hollandia statusadósságát, mellynek népessége csak 2,700,000 lélek. A' 2 1/2 pCtes statusadósságok kamatja 14,303,310 ft; az adósságtörlesztés hivatalának pótlékpenzül 2,500,000 ft; a' kincstári jegyek kamatja 392,000 ft, olly mennyiség, mellyet kétszerint többször kell vennünk, ha francot akarunk csinálni belőle, mert egy forint 2 frank 's 10 1/2 cent. Ha ezen adósságot 5pCttel tőkésítjük, majd másfél milliárdra szökken fel. Itt csak az anyaország adósságiról emlékeztünk; a' gyarmatokon fekvő adósságok, mellyekért Hollandia kezeskedik, összesen 315 millió ft, mellyért a' kamat, ide értvén az eltörlesztési egy millió mennyiséget is, 25 mill. ft, ha az új törvényt elfogadják, miről nem is kétkedhetni. A' hollandi adósság kamatja e' szerint az egész belga költségvetést 12 — 15 millióval haladja túl 's népességéhez aránylag nagyobb a' britt adósság kamatjánál. —

Gabonaár: Pest, dec. 10iken: Tiszta buza: —, 165, 150, 140; — Kétszeres: —; 120, 115; — Rozs 113, 110, 105; — Arpa 95, 93, 90; — Zab 73, 70, 66; — Köles —, —, —; — Kukoricza: 116, 114, 110; Köles-kása 280, 225; pesti m. v. garas.